

NÓGRÁD VÁRMEGYE TERMÉSZETJÁRÓJA

Jelvénytípusok
túramozgalom
igazolójfüzete

NÓGRÁD VÁRMEGYE TERMÉSZETJÁRÓJA

TÚRAMOZGALOM IGAZOLÓFÜZETE

A túramozgalom kidolgozói: Gubola István és Dr. Nyíri László

A 2024-es megújítást a ZÚTE vezetősége végezte.

Elérhetőségünk:

Postacím: Zöld Út Természetjárók Egyesülete, 3100 Salgótarján, Rákóczi út 36.

Web-oldal: www.zute.hu

E-mail: info@zute.hu

Kedves Túratársunk!

A változatos hegy- és dombvidék, a romantikus patak völgyek már önmagukban is vonzóak a természetjárás szempontjából. Mikszáth „görbe országában” ezt még fokozza a vulkanikus hegyek jellegéből adódó sok geológiai látványosság, melyek részben a természetes sziklaormokon, részben a felhagyott kőbányák falain tárulkoznak elénk. Mindezekhez csatlakoznak a vulkáni csúcsokra épített középkori várak történelmi hangulatot árasztó romjai, a hozzájuk fűződő kultúrtörténeti emlékekkel, mondákkal, legendákkal. A kies tájba simuló, csendet, nyugalmat biztosító, jó levegőjű, kellemes éghajlatú kis falvak népművészeti és népépítészeti hagyományaikkal nem kevésbé tarthatnak érdeklődésre számot. Nem túlzás azt állítani, hogy a Karancs-Medves-vidéke, a Kárpátokat idéző Mátra, a szelíd dombsorokkal hullámzó Cserhát, valamint a Börzsöny kiapadhatatlan lehetőségeket kínálnak a természet szerelmesei számára.

Köszönjük megtisztelő érdeklődését túramozgalmunk iránt. Bizunk benne, hogy a több éve töretlen népszerűségnek örvendő, Nógrád vármegye természeti szépségeit bemutató túra kínálatunk az Ön tetszését is elnyeri majd.

A „Nógrád vármegye természetjárója” cím elnyerése az alábbi feltételek teljesítésével lehetséges:

- ① Be kell járni a Salgótarján környékén körbevezető 38 km hosszú „Bányász körutat”. Az útvonalon 6 ellenőrző pontot helyeztünk el élőlények ábráival, ezek neveit kell feljegyezni.
- ② Végig kell járni az Országos Kéktúra Ágasvár és a Csóványos közötti, Nógrád vármegyei szakaszát.

Ebben az esetben a túra pecsétjeivel vagy egyéb módon (vasúti bélyegzés, bolti blokk, fénykép) kell igazolni a teljesítést. Azoknak, akiknek az OKT ezen szakaszáról már megvannak a bélyegzések az OKT-s füzetükben, mentesülnek az ismételt bejárás alól, csupán ennek másolatát kell (postai vagy elektronikus úton) elküldeniük egyesületünknek.

- ③ A részvételi díj, 3000 Ft befizetése a ZÚTE 11741000-20176541 számlájára.

A túrát sikeresen teljesítőket jelvénnel, emléklappal jutalmazzuk.

Kellemes, élményekben gazdag túrázást kívánunk Nógrád vármegyében!

Zöld Út Természetjárók Egyesülete

A BÁNYÁSZ KÖRÚT

Hazánkban kevés olyan városa van, melyet annyira csodálatosan szép természeti környezet ölel körül, mint Salgótarjánt. A várost övező hegyes-völgyes, sokszínű erdővel, kies tisztásokkal, virágos domboldalakkal, magasba emelkedő sziklacsúcsokkal tarkított Karancs-Medves-vidék változatos tájképi szépséget kínál az ide látogató turistának. Salgótarján látnivalói közül pedig elsősorban a ritkaságnak számító földalatti Bányamúzeumot ajánljuk figyelmébe.

A város vasútállomásáról induló és ugyanoda visszatérő **sárga sáv** (S₁) jelzésű Bányász körút a Karancs-Medves-vidékének leghosszabb turistaútja. Végigvezet mind a Karancs, mind a Medves jellegzetes tájain, a Salgótarjánt körülölelő vulkanikus hegyvidéken. A 38,1 km hosszúságú, 1400 m szintemelkedéssel nehezített turistaút sok érdekes látnivalót kínál az érdeklődőknek. Az ajánlott kisebb kitérőkkel kiegészítve az út 42,6 km 1740 m szinttel.

Salgótarjánból az útvonal több pontja tömegközlekedéssel is elérhető, illetve ugyanígy visszautazhatunk a városba, így az erőnlétének megfelelően kiválasztott szakaszát bárki könnyedén végigjárhatja.

Egyvégtében szervezett formában is végigjárható, ugyanis a Zöld Út Természetjárók Egyesülete által minden év áprilisának utolsó szombatján megrendezett „Karancs-Medves 35 és 50” teljesítménytúrák útvonala is szinte teljes egészében végigvezet rajta.

A könnyebb bejárhatóság és a környék látnivalóit, nevezetességeit részletesebben megismerni szándékozók érdekében négy szakaszra bontva ismertetjük a túra útvonalát.

① Salgótarjántól a Kápolna-hegyen és a Karancson át Somoskőújfaluig vezető első szakasz hossza az ajánlott kitérőkkel együtt 12,2 km, és 630 m szintemelkedést tartalmaz.

(Kitérők nélkül 10,9 km; 510 m.)

A Fő téri vasúti megállótól indulva elhaladunk az autóbusz-pályaudvar előtt, átmegyünk a 21-es számú főúton, majd a Karancs és Aknász utcán felkaptatunk a Meszes-tető egyik kilátópontjához, az Országzászlóhoz. Innen elénk tárul a városközpont, háttérben a várost K-ről szegélyező Pécskő a Somlyó vonulatával, a D-i látóhatárt pedig a Mátra-bérc zárja.

A S₁ jelzést követve elhaladunk a Kálvária keresztjei, a TV-torony és a vízmű kerítése mellett, majd a rövidebb-hosszabb emelkedőket és lejtőket tartalmazó úton 2,7 km távolságot megtéve a Nagy-Ortáshoz érkezünk, ahol találkozunk a Vadaskert felől érkező P₁ jelzésű úttal. Innen a P₁ és S₁ fonódásán, a szinte egyfolytában lejtős úton 1,9 km gyaloglással a Ceberna-völgy bejáratáig jutunk, ahol a P₁ balra kanyarodással elválik a S₁-től, ami a Karancs tömbjének Ny-i lábánál haladva Karancsberénybe vezet. A jobbra kiágazó S₁ pedig egy romantikus völgyön és a Kercseglapos hagyásfákkal ékesített szép tisztásán át Somoskőújfalu vasútállomásra visz.

A Ceberna-völgy bejáratától az egyenes É-i irányt tartva, fokozatosan emelkedő úton 1100 m-t teszünk meg. Itt célszerű egy kis pihenőt tartani, mert utunk derékszögben jobbra kanyarodva 830 méternyi hosszúságban nagyon meredek hegyoldalon szerpentinezik fel a Karancs-nyeregbe, ahol több turistaút találkozik.

A nyeregből érdemes egy rövid kitérőt tenni balra, a Ny-i irányban vezető Z₁ és S₁ jelzésű úton a mindössze 320 m távolságra lévő, közepes fokú emelkedő leküzdésével elérhető Margit-kápolnához. A kápolna valószínűleg a XIV. században épült, de az építetők neve az írásos forrásokból egyértelműen nem állapítható meg. A hagyomány szerint IV. Béla a Muhi csatavesztést követő menekülése közben egy éjszakát a Karancs erdőségeiben töltött, amikor álmában megjelent Szűz Mária, és megvigasztalta. A király lánya, Szent Margit a jelenés helyén kápolnát építtetett, amely később búcsújáró helyé vált. A török hódoltság idején a kápolnát lerombolták. Az 1927. évi felújítást követően a II. világháború utáni években – funkcióját veszítve – ismét nagyon megrongálódott. Egy karancslapujtói vállalkozó lelkes munkájával és a környékbeli hívek támogatásával 1991-ben szépen helyreállították. Az egri érsek felszentelte és azóta évente ismét több búcsút tartanak a csodálatos környezetben lévő kápolnában. A kápolna szomszédságában

találjuk az ugyancsak helyreállított „remetekunyhót” is, melynek legutolsó lakója az 1930-as években Tarász Ferenc volt.

A Karancs-nyeregből a **S** jelzésű Bányász körút jobbra kanyarodással vezet tovább, de a kanyarban balra tartó **Z**, **S** és **P** jelzésű úton kitérőt tehetünk a „Pálóc Olümposznak” is nevezett Karancs 727 m magas csúcsán lévő, fenséges panorámát kínáló Ruzsik-kilátóhoz, majd a **P** és **P** jelzéseket követve visszatérhetünk a Bányász körútra. A **P**, **S** és **P** kereszteződésének közelében egy vastagabb tölgyfán találjuk az első igazolópont ábráját.

Innen a **P** és **S** jelzéseket követve változó meredekségű lejtőkön ereszkedünk Somoskőújfalú vasútállomására, ahonnan a 11, 11A, 11B és 19-es jelzésű helyi járatú autóbusszokkal vagy vonattal rövid idő alatt Salgótarján központjába juthatunk.

Kilátótorony a Karancson

② **A második szakasz Somoskőújfalú vasútállomásától Salgóbányáig tart, hossza a Salgóvárhoz és a Boszorkány-köre tett kitérével együtt 6,0 km, szintemelkedése pedig 350 m. (Kitérők nélkül 4,4 km; 230 m.)**

(A kiindulási hely Salgótarjánból helyi járatú autóbusszal vagy vonattal is elérhető.)

A vasútállomástól az országúton indulunk el É felé, majd 100 méternyi távolságot megtéve térünk le jobbra a Baross Gábor utcára. További utunk során a **P** és **S** jelzéseket követjük az alagútig, ahol a **P** áthalad a 150 méter hosszú „Dunel”-en, de mi jobbra tartunk. Helyenként szintvonalban, máshol enyhébb vagy kiadósabb emelkedőkön haladunk mindaddig, míg el nem érjük a pályára szélénél a Gedőcz-tető felől érkező **P**, valamint a Nagy-Salgó NY-i lábának (Fanyúl) irányából induló **Z** jelzésű utat. Innen a **P**, **S** és **Z** közös szakaszon vezet a Dornay Házig, ahol az épület melletti magas fenyőfán fedezzük fel a második igazolópont ábráját.

A 2023-ban felújított egykori turistaház funkciója jelenleg múzeum, de büfé is üzemel benne. A balra vezető **P** jelzésen kitérve percek alatt eljutunk a Salgó Hotelhoz, ahol étterem és szálláslehetőség vár bennünket.

A **P** és **P** jelzésen továbbmenve pedig Eresztvénybe érkezünk, ahol Madárpark és a Geopark Látogatóközpontja kínál kikapcsolódási lehetőséget. A Petőfi-sétányon át a festői környezetben fekvő Somoskő községbe tehetünk kitérőt, ahol megtekinthetjük a Petőfi-kunyhót és a már szlovák területen álló Somoskői várat. (3 kilométeres kitérő.)

A Dornay Háztól a **S** későbbi **Z** fonódással – a Sasok-rétjén át – Salgóbányára vezet, de a **P** jelzéseket követve érdemes útba ejteni a lenyűgöző körpanorámát nyújtó Salgóvárat és a tanösvényen körbejárható, geológiai ritkaságnak számító Boszorkány-kőt. Ez esetben a közeli kis tisztástól a **P** jobbra kanyarodással felvezet minket a vár történetét elmesélő információs táblához,

ahonnan jobbra fordulva a 200 m-re lévő Salgóvárat, balra kanyarodva pedig a 400 m-re lévő Boszorkány-kőt kereshetjük fel.

A táblától a **P** jelzésen jobbra fordulva néhány perc alatt egy természetes sziklakapuhoz érkezünk, ahol a küszöb nyomok arra utalnak, hogy egykoron itt lehetett a vár kapuja. Jobbra a hatalmas bazaltsziklákra erősített márványtábla hirdeti, hogy „Itt járt 1845. június 11-én Petőfi Sándor. E rom ihlette őt Salgó művének megírásában...” A képzeletbeli várkapun belépve az egykori szűk várudvarba jutunk, mely sarló alakban húzódik a fellegvár bazaltkúpja és a bástyafal omladéka alatt. Jobbra kanyarodással felkapaszkodhatunk a fellegvárba (625 m). A részlegesen helyreállított, ódon, történelmi hangulatot idéző várrom tetejéről lenyűgözően szép kilátás nyílik a környező vidékre.

Salgó vára

Boszorkány-kő

A Salgói vár megtekintése után leereszkedünk a Salgó-nyeregbe, ahonnan a **P** jelzések mentén továbbmenve a fenyveserdőn át néhány perc alatt a Boszorkány-kő lábához érkezünk. A Boszorkány-kőt körbejáró, a vulkanikus sziklakúp keletkezését ismertető információs táblákkal tűzdelt tanósvényen feljutunk a bizarr sziklacsúcsra (571 m), ahonnan gyönyörű körpanoráma tárul elénk.

A boszorkány-kői kitérő után sétáljunk vissza a Salgó-nyeregbe, ahonnan utunkat jobbra a **Z**, majd a **S** és **Z** jelzéseken folytatva néhány perc alatt leérünk Salgóbányára.

③ A harmadik szakasz Salgóbányától a Medves-fennsíkra át Szőröpusztáig tart, hossza a Szilvás-kői kitérővel együtt 13,2 km, szintemelkedése 290 m.

(Kitérők nélkül 11,8 km; 210 m.)

Az autóbussz végállomásától a **S** és **Z** jelzések mentén – A Zenthe Ferenc Emlékparkon keresztül – K-i irányba megyünk. Nemsokára a Medves Hotelhez érünk, ahonnan a **S** jelzésen rövid kitérőt tehetünk a Zagyva forrásaihoz.

A hotel menti enyhe emelkedőn túljutva megérkezünk a Medves-fennsík peremére, ahonnan balra a **S** a Geocsodák Házához vezet vissza, jobbra pedig a Rónai-lapost átszelve és a Réti-keresztet érintve Rónafalura érkehetünk. Mi az eddigi irányunkat tartva megyünk tovább. Mögöttünk a horizontot a Boszorkány-kő, a Salgó és a Karancs uralja, jobbra tekintve feltűnik a Szilvás-kő, a távolban pedig a Mátra vonulata, a Heves-Borsodi-dombság, s jó látási viszonyok esetén a Bükk is. A fennsík K-i letérésénél a **Z** balra tér, s a Medves-fennsíkot átszelve a Somoskői vár tövében ér véget. Mi jobbra kanyarodva, a **S** jelzéseit követve leereszkedünk a Gortva-patak völgyfőjébe, majd az egykori közszállító kötélpálya nyomvonalán – a „Stolnán” – Rónabányáig megyünk, ahol keresztezzük a cserdi országotat és egy rövid emelkedőt követően utélágáshoz érkezünk.

Innen a **S** egyenesen vezet tovább, balra pedig a **S** jelzésű út indul ki, amely a Szilvás-kőt körülölelő látványos geológiai értékeket feltáró köfeytöket járja körbe. Az erről leágazó **S** az É-i és D-i oldalról egyaránt elvezet a bazaltcsúcson lévő kilátópontra. A sudár bükkökkel és körisekkel kísért **S** jelzésű erdei úton enyhe emelkedőn felfelé haladva jobbra is, balra is több helyen látunk kisebb-nagyobb bemélyedéseket, melyeket töbröknek vélhetnénk, ha karsztvidéken járnánk. Itt azonban egészen másról van szó: a gödrök a beomlott bányavágatok felszíni következményei. A jelzett turistaúttól balra eső Bagó-kői köfeytőnek két bemutatató helye is van, szintben és távolságban közel egymáshoz. Itt a legjellegzetesebb geológiai érdekesség, hogy a függőleges bazaltoszlopokra, mint támpillérekre, merőlegesen, „sarangszerűen” halmozódnak a vízszintesen fekvő oszlopkötegek.

A Bagó-kői bányaudvaroktól a **S** jelzések mentén kőgörgötteges ösvényen, majd nemsokára ellaposodó úton haladunk 200 métert, s elérjük a jobbra kiágazó **S** jelzést, amely a Szilvás-kő fő csúcsára szerpentinez fel, ahol megkapóan szép panoráma tárul elénk. Tovább a **S** a látványos bazaltzuhataghoz vezet, s azután a volt sípálya felső végénél találkozik a csúcstról letérő **S** jelzéssel. A Sziklai-kilátóról lejövő út sziklahasadékok mellett vezet, melyek mélyén barlangok vannak. Az ilyen sziklahasadékok a Szilvás-kő vidékére mindenütt jellemzőek, részben az alul fekvő szénrétegek kibányászásának következményei.

A Szilvás-kő-nyeregbe való leereszkedés után szemben a Kis-Szilvás-kő hívogató (**S**), jobbra kanyarodva nemsokára visszatérhetünk a Bányász körútra, majd balra tartva 50 méternyi távolságban egy természetes tölgyfán találjuk a harmadik igazolópontra ábráját.

A kényelmes erdei úton hamarosan Szilváskőpuszta két szélső házához érkezünk, ahol élesen jobbra kanyarodva kell továbbmenni. Rövid szakasz után balra a Bárnába vezető **S** jelzésű út ágazik ki. Egyenesen továbbtartva, majd nagy ívben megkerülve a szélső tanát, utunk rövidesen derékszögben

balra kanyarodik, s egyes összetételű és korú erdőben vezet. A Hosszú-bérc-tető alatt eléri a **S** jelzésű „Kohászok útját”, mely Salgótarjánt, Ózdot és Diósgyórt köti össze. Innen a Bányász körút ezzel fut együtt 550 métert, majd élesen jobbra kanyarodva a Hosszú-bérc alatti ereszkedéssel éri el a Szőrösi-völgyben lévő országotat. Az úton balra fordulunk és 200 méter megtétele után érjük el a Szőröpusztai fateleplep bejáratát, egyben a negyedik igazolópont helyét.

④ **A negyedik szakasz a Zagyva völgyében lévő Szőröpusztai fateleplep bejáratától (Salgótarjánból a Bárna, a Mátraszele és a Mátranovák felé közlekedő autóbusszokkal közelíthető meg) a Pécs-kő-nyergén át a kiindulási helyre, Salgótarján főterére vezet, hossza a Pécs-kői kitérővel 11,2 km, szintemelkedése pedig 470 m.** (Kitérő nélkül 11,0 km; 450 m.)

A fateleptől NY-i irányba áthaladunk a Zagyva fahídján, majd jobbra fordulva Szőröpuszta házait mellőzzük. Az erdőben hamarosan balra fordulva kezdjük meg az emelkedést a Tormás-hegyre. Utunk felkapaszkodik a felhagyott külszíni bánya meddőjére – szép kilátás! –, majd folyamatos további emelkedéssel érjük el a Kotát.

Keresztezzük a Kazár felől jövő **P** nyomvonalát, majd a **S**-on felkaptatunk a Somlyó csúcsára. Itt találjuk az ötödik igazolópontot. A hegytetőn jobbra tarva hepe-hupás útvonalon – a Fónya-kő érintésével – érkezünk a Pécskő-nyeregbe.

A Pécskő-Szilvási hétvégi házaknál keresztezzük ismét a „Kohászok útját”, mely követi az útvonalunkba újra csatlakozó, aztán rövidesen elhagyó **P**-ot. Egyenletesen emelkedő szakaszt követően egy pihenőhelynél elérjük a hatodik igazolópontot, melynek táblája egy útmenti fán található.

Az ábra feljegyzése után hamarosan megérkezünk a jobbra kiágazó **S** és **P** jelzésekhez, melyeken felmászhatunk a festői körpanorámát nyújtó Pécs-kő 542 m-es sziklacsúcsára.

A csúcsról visszajövünk a **S**-hoz, majd a volt sípálya vonalán és az erdős részen leereszkedve a salgótarjániak egykori kedvelt szabadidőközpontjába, a Dolinkába érkezünk. A Szojka Ferenc Stadion lelátója felett vezető aszfaltozott útról

még egy búcsúpillantást vehetünk a Salgóra és a Boszorkány-kőre, majd az Acélgyári és Rákóczi úton sétálva megérkezünk Salgótarján központjába.

AZ ORSZÁGOS KÉKTÚRA NÓGRÁDI SZAKASZA

Az Országos Kéktúra Ágasvártól Csóványosig tartó, Nógrád vármegyét átszelő 153 km hosszú szakaszának bejárása több napot vesz igénybe, de egy-egy rövidebb etappja is sok érdekes látnivalót kínál. Ahol nem teszünk külön utalást, természetesen mindig a **K**-ot kell követni. Az útvonal bejárásának tényét OKT bélyegzéssel, az érintett települések nevét tartalmazó pecséttel vagy a helyszínen készített fotóval igazolhatjuk.

① **Ágasvári Turistaház – Mátraverebély – Sámsonháza – Nagybárcány (táv/szint: 20,7 km / 1480 m, 1895 m)**

A turistautak csomópontjában lévő Ágasvári turistaház több irányból elérhető. Pl. Mátrakeresztesről a **P**, Mátraszentivánból pedig a **K** (OKT) jelzéseken egy órányi gyalogolással jutunk a turistaházhoz.

Bélyegezni a ház melletti OKK információs táblánál és a turistaház éttermében tudunk.

A turistaháztól a megközelítően szintvonalban vezető **K**, a **P** és a **K** fonódásán indulunk el, majd a **P** és a **K** elválását követően, többségében lejtős

úton Mátraverebély központjába érkezünk. Pecsételni a Polgármesteri Hivatal hátsó kijáratánál tudunk.

Itt balra fordulunk a Rákóczi útra, melynek végén jobbra átkelünk a 21-es főút alagútján. A Dózsa György utcában a község eredetileg román stílusban épült, majd a XIV–XV. században bővített háromhajós műemléktemplomát tekinthetjük meg, amely a középkori gótikus építészet egyik legbecsebb hazai egyházművészeti emléke.

Mátraverebély-Szentkút

A templomtól mellett ÉNY-ra, fiatal fák közt felkapaszkodunk az Őr-hegyre. A Csapás-tető elérése után betérünk a híres nemzeti kegyhelyre, Szentkútra. A határainkon túl is ismert kéttornyú kegytemplom barokk stílusú. Közeliében található a Szent-kútnak nevezett szep felépítményű forrás. Ugyancsak a templom közelében találjuk a Meszes-tető oldalába vésett Remete-barlangokat.

A Szentkúti-patakat követve csatlakoznak a **Z** és a **Mária út (Lm)** jelzései, rövid gyaloglás után bekukkanthatunk a Szent László-hasadékba, majd balról egy szép pihenőhely csábit forráscsoportjával. A gázvezetéknel újra önállósodik az OKT útvonala, ezt balra követjük a dombtetőre. Ennek D-i tövöböl kitérőt tehetünk a langyos vizű Forró-kúthoz.

Szentkúti Remete-barlang

A Sámsonházi-kőfejtő

A Szálláska-völgyön keresztül Sámsonházára érünk. A kis település É-i határában emelkedő Vár-hegyen állott egykor Fejérvő vára. A települést a műúton elhagyva hamarosan a Vár-hegy alatti kőfejtőhöz érkezünk, s a szép feltárlásban láthatjuk az egykori andezitvulkánosság réteges elrendeződésű kőzeteit, melyet tengeri üledékből álló lajtamészko réteg fed.

Tovább megyünk az országúton 600 métert, majd balra letérve, a dombon át Nagybárcányba érkezünk. Itt az önkormányzat udvarán álló filagórián találjuk a bélyegzőt.

② Nagybárcány – Tepke – Bableves Csárda – Alsótold – Hollókő (táv/szint: 23,7 km / ↑75 m, ↓770 m)

Nagybárcányt a katolikus templom felé vezető úton hagyjuk el, majd szinte egyfolytában felfelé haladunk. A Hármashatár-hegyet DK-i irányból megkerülve felkapaszkodunk a Köves-bércre, elhaladunk a Varjú-bérc alatt, majd a Nagy-kő-tető következik, ahonnan leereszkedünk a Garábi-nyeregbe. Útközben több **K** leágazással találkozunk, melyek a Tepke-gerinc egy-egy magasabb kiemelkedésére vezetnek. (A Garábi-nyeregből jobbra a **K** Garábra, balra a **K** a Függető-kő mellett Mátraszőlőse vezet.)

Továbbmenve a gerincen a Tepke-hegy következik a kilátóval. Lefelé haladva elhagyjuk a szemből jövő és balra kiágazó, Pásztóra vezető **P**-ot, jobbra fordulunk és leereszkedünk a hegyről a Bableves Csárdához. A teraszon bélyegző, bent finomságok várnak minket!

Egy kis szurdok mellett a Zsúnyi-patak völgyébe érünk, majd a vízfolyás melletti műúton, aztán földúton érintjük Alsó- és Felsőtold településeit.

A falut balra letérve hagyjuk el, majd a Szár-hegy oldalába kapaszkodunk fel, ahol útba ejtjük a népszerű Isten tenyere-kilátót. Bő 2 kilométert sétálunk tovább az erdős hegygerincen, miután a Gomb-hegyi-rétről megpillanthatjuk Hollókő várát is. Betérve a faluba a József Attila utcában álló OKK információs táblánál szerezhetünk bélyegző lenyomatot.

Bableves Csárda

A hollókői Vár-hegy alatt elterülő Ófalu megőrizte egykori településszerkezetét és a műemléki védettség következtében a régi palóc házak sora élő „falumúzeumot” alkot.

A falu fölé magasodó várom Nógrád vármegye számos középkori vára közül a legkisebb, de a legépebben megmaradt és a legjobban helyreállított. A települést 1989-ben felvették az UNESCO „világ kulturális öröksége” listájára.

③ Hollókő – Nógrádsipek – Cserhátsurány – Terény – Szandaváralja (táv/szint: 31,0 km / 1880 m, 1955 m)

A műemlékfalu és a vár megtekintését követően Hollókőt elhagyva NY-ról megkerüljük a várhegyet, majd le-föl menetek váltakozásával egy meredekebb szakaszon is túljutva felérünk a Dobogó-tető nyergébe. (Innen a balra kiágazó SE-en Bokor községet kereshetjük fel. A SW-ön a Dobogó-tetőre tehetünk kitérőt, ahol geodéziai torony magasodik. DNY felé a Dobos-kúthoz térhetünk ki a K• jelzésen.)

A K-en ÉNY felé haladva leereszkedünk a Malom-völgybe, s azt követve Nógrádsipekre érkezünk, ahol két műemlék jellegű kúria is található. A Korona presszó teraszán vagy az OKK információs táblánál pécsetelhetünk.

Nógrádsipeket Ny-i irányban hagyjuk el. (A K-re váltva a Tábi-horgásztóhoz kalandozhatunk el.) A Hegyes-hegyre felfelé vezető utunk a csúcs alatt elhaladva kényelmesebbre vált. A zárt erdőből kiérve D-i irányt követve – a P-al röviden fonódva – haladunk tovább a „Szécsényi út felett” nevű dombon, ahonnan szép kilátás tárul elénk. Rövidesen megpillanthatjuk a szandai Vár-hegy csúcsán álló romot is, majd 2 kilométer lefelé tartó gyaloglást követően a Belső-Cserhát egyik szép környezetben fekvő településére, Cserhátsurányba érkezünk. A Petőfi utca 3-nál lévő OKK táblánál tudunk igazolást nyomni füzetünkbe. Érdemes megtekinteni a katolikus és az evangélikus templomot, valamint a XVII. században épült Jánossy-kastélyt. A falu szélén félhektári horgásztó is található.

Cserhátsurányból a Herencsény felé vezető műúton haladunk tovább, majd D-re fordulva a Dobrahegy árt a temetődombnál érkezünk Terénybe. A falu méltán híres Hunnia Csipkemúzeumáról, Orsósmagnó gyűjteményéről és tornácos házairól. Szántóföldek között jutunk a már erdős Hucskó-hegyre, melynek gerincén keresztül érkezünk Szandaváraljára. Bélyegzőnket a buszfordulóban, az OKK információs tábla oszlopán leljük meg.

④ Szandaváralja – Szandavár – Becske – Romhány – Felsőpetény (táv/szint: 30,4 km / 1850 m, 1910 m)

Szandaváralján a Dózsa utcában megyünk tovább, majd a falu szélétől folytonos emelkedéssel tartunk a várnagy felé. Egy balra kiágazó ösvényre térve (K) egy – az utolsó részében izasztóan meredek – emelkedőn felkaptathatunk a XIII. század második felében épült vár romjaihoz. Az 527 m magas csúsról pazar kilátás tárul elénk.

A nyeregből köves erdészeti úton jutunk le, majd tisztás és erdős részeken váltakozva vezető úton haladva megérkezünk Becskére. A település két bélyegzőhelye: a kis ABC bejárata mellett a kosártartó polcon, illetve a Máder fagyizó kertkapuján.

A községet kettészelő főúton balra, Nógrádkövesd irányába megyünk, majd a szélső házakat elhagyva letérünk jobbra, s a nyílt terepen vezető, minden irányba jó kilátást biztosító, széles földúton az Eresztvény dombhátán át a Galga folyásához érkezünk. Utunk keresztezi a síneket, majd a Büdös-tó-hegy oldalában megyünk fel a dombtetőre, ahol jobbra fordulunk, fel

a Cser-hátra. A csúcs után balra térve az Öreg-hegyen át a Deák utcában érkezünk Kétdobonyba. Itt a Balassagyarmatról jövő **S** csatlakozik utunkhoz. A Madách úti Hangi Presszó teraszászáának oszlopánál tudunk bélyegezni.

A műúton vezető két jelzés közös vonalán nemsokára Romhányba érkezünk. Bélyegzőt a Fáradt Vándor Panzió falán és a Zrínyi úti Virágboltnál találunk. A Zrínyi úton D-i irányban megyünk. Hamarosan elérjük a jobbra kiágazó **K**-et, mely a Rákóczi-emlékműhöz és a törökmogyoró fához vezet. Még egy keveset haladunk egyenesen tovább, majd a Batthyány utat és a települést jobbra elhagyva egy domboldal tisztásán megyünk felfelé, ahonnan visszatekinthetünk Romhányba és környékére.

Jelentős szintemelkedést leküzdve érünk a Romhányi-hegyre, ahol a **S**-ön jutunk a Kecse-kő csúcsán álló Prónay-kilátóhoz.

D-re tartva a Kékesi vadászházat mellőzzük, majd a Korpahegy felhagyott gyümölcsösei mellett érünk Alsópeténybe. Az 1750 körül, barokk stílusban épült Prónay-kastélyt ma rendezvényhelyszíneként üzemelteti tulajdonosa. Bélyegezni a buszmegálló hirdetőtáblájánál vagy a Retro Man söröző bejáratánál lehet.

Az alsópetényi Prónay-kastély

A települést tanyaépületek mellett hagyjuk el a Petényi-patak völgyében. Nekiindulunk a Homok-hegynek, majd a volt major után elérjük a felsőpetényi Almássy-kastélyt. A Lókos-patak völgyébe települt Felsőpetény nevezetessége a közeli dombtetőn álló, 1902-ben épült Almásy-kastély, mely ma lakatlan. A kastély védett parkjának egyik különlegessége a 20 méter magas magnólia. Ebben az épületben tartották házi őrizetben Mindszenty József hercegprímást az 1956-ban történt kiszabadulásáig.

A kastély bejáratánál, a kiskapu rácsán találjuk a bélyegzőt.

⑤ Felsőpetény – Ósagárd – Naszály – Katalinpuszta – Magyarkút – Nógrád (táv/szint: 35,5 km / ↑1275 m, ↓1235 m)

Felsőpetényről a D-i irányban emelkedő Galamb-hegy felé indulunk, amelyre részben bokros, benőveses földúton jutunk fel. A tisztás részről jó kilátás nyílik a Romhányi-hegyek vonulatára. A távolban D-ről hamarosan feltűnik a Cserhát egyik nevezetes tömbje, a Naszály, mely már a szomszédos Pest vármegye területén magasodik.

A Galamb-hegyet erdők-mezők váltakozásával magunk mögött hagyva, lejtmenettel nemsokára Ósagárdra érkezünk. Bélyegző a Rákóczi út és a Szabadság utca sarkán lévő buszmegállónál vagy a templomhoz közeli útirányjelző oszlopon található.

Továbbra is a D-i irányt követve feljutunk a Farkas-bérc tisztására, ahonnan szép kilátás nyílik a Naszályra és a Börzsönyre. Nógrád és Pest vármegye határát átlépve a Török-rétig megyünk tovább, ahol utunkat a Naszály É-i lábánál a Gyadai tanösvényt bejáró, Katalinpusztára vezető **P** keresztezi. Innen a Naszály gerincére egy egyre meredekebbé váló ösvényen kapaszkodunk felfelé. A Kopasz-tető 527 m-es csúcsán túljutva jobbra **K** barlang jelzés vezet, melyen a közeli Násznép-barlangot kereshetjük fel. (A legenda szerint a szomszédos Kosd községből a török elől ide menekült a lakodalmas násznép.)

Kilátás a Naszályról

A gerincre visszatérve több természetes kilátópont nyújt nagyszerű látványt K-i irányban, majd hamarosan elérjük a Naszály legmagasabb csúcsát (652 m), melyen geodéziai mérőtorony található. Az építmény tetejéről csodálatosan szép kilátás nyílik a környező vidékre (Dunakanyar, Visegrádi-hegység, Cserhát), azonban hivatalosan tilos felmászni rá!

A csúcsról Ny-i irányban haladva meredeken ereszkedünk lefelé a Naszályi-víznyelő mellett, majd kényelmesebbé váló oldalazó úton megyünk tovább. Az útba eső Bik-kúti pihenőnél a forrás vizét csak szűrés után érdemes fogyasztani. Katalinpuszta közelébe érve, az Országos Kéktúra népszerűsítésében nagy szerepet vállaló Rockenbauer Pál emlékének állított kopjafa előtt álljunk

meg egy rövid időre. Az emlékhelyet a **P** keresztezésénél, azon balra fordulva, 500 méter után érjük el. Az elágazásnál a **P** visszatér Nógrád vármegye területére, majd egy függőhídon átkelve hamarosan elérjük a Katalinpusztai Kirándulóközpontot. (Bélyegzőhely!)

A Lósi- és a Kapáskúti-patak mentén Szendehelyre érkezünk. Itt is tudunk pecsételni a Szepi Fogadó melletti információs táblánál. Óvatosan átkelünk a forgalmas 2. sz. főúton, a községet a Szentháromság-kápolna mellett hagyjuk el.

Az Országos Kéktúra útvonala itt búcsút int a szelíd dombokkal hullámzó kedves cserhádi tájnak. Innen Ny-ra már egy másik tájegység, a Börzsöny kezdődik. A Keskeny-bükk-patak völgyébe való leereszkedés után hamarosan ismét átlépjük Pest vármegye határát, s a völgyi úton rövidesen, a **K** -en kitérünk Magyarkútra. Az Irma-forrás melletti „Kocsma a pipáshoz” fakapujánál bélyegezzünk!

Innen a **K** jelzés egy darabig még Pest vármegye területén kanyarog, felkaptat a Nagy-kő hegyre, ahol a Lokó-pihenőnél találjuk a következő bélyegzőt. Onnan leereszkedve a Kéktúra visszatér Nógrád vármegye területére, s Nógrád községbe vezet. A bélyegzőt a vasútállomás háta mögött, az OKK információs táblán találjuk.

⑥ Nógrád – Csóványos (Táv/szint: 11,8 km / 1760 m, 140 m)

A vasútállomástól a **K** jelzés vezet a falu fölé magasodó dombon épült vár romjaihoz. Öregtoronyából megmaradt csonka kiszögellése jellegzetes ismertetőjege a középkori erődnek. (Nógrád vármegye névadó vára.)

A vasútállomásról a **K** és a **Z** fonódásán kell elindulni. A sorompónál keresztezzük a vasutat, majd néhány perc alatt a falu szélénél lévő Csurgó-forráshoz érkezünk. A Kálvária-domb és az útszéli kökereszt mellett elhaladva utunk balra kanyarodva vezet a Fekete-patak árkához, ahonnan irányt tartva megyünk az erdő széléig. Innen váltakozó faösszetételű erdőben megyünk egészen a Béla-rét sarkáig, ahol a **Z** letér balra és Királyrétre vezet.

Továbbhaladva, 2 kilométert megtéve keresztezzük a Diósjenőt Királyréttel összekötő erdőgazdasági utat, s hamarosan megékezzük a Saj-kúthoz. Innen utunk egy éles balkanyar után egyre meredekebbé válva nehéz terepen kapaszkodik fel a Saj-kút-bércre, majd eléri a Fultán-keresztet. A kereszt Fultán János erdőőr emlékét őrzi, akit engedély nélküli legeltetők, favágók agyonvertek. Az itteni turistaút-csomóponttól a **K** balra Királyrétre, jobbra Királyházára vezet.

A réten tartott szusszanásnyi pihenő és a tájban való gyönyörködés után továbbra is a **K** jelzést követve sűrű bükkösben, erős emelkedőn jutunk fel a Három-hárs gerincére. Az út itt jobbra kanyarodik és szép, hullámos, gyepes gerincűként vezet a Csóványos felé. Menet közben az út több pontjáról is szép kilátásban gyönyörködhetünk, majd az utolsó pár száz méteres szakaszon nagyon meredek emelkedőt kell leküzdenünk, hogy feljussunk a Börzsöny legmagasabb csúcsára, a 938 m magas Csóványosra. A 2014-ben, geodéziai toronyból kialakított kilátóra érdemes felmenni, mert tetejéről felejthetetlen tájképi szépségben lehet részünk.

A Csóványoson nincs bélyegzési lehetőség, ezért igazolásként a helyszínen készült fotó vagy a Nagy-Hideg-hegyi turistaház melletti DINPI táblán lévő OKT pecsét szolgál.

A Csóványosról túránkat több lehetőség közül választva folytathatjuk.

NÓGRÁD VÁRMEGYE TERMÉSZETJÁRÓJA
jelvénytulajdonos túramozgalom

Igazolólap

Az igazolólap tulajdonosa:

Postacíme:

Egyesület (szakosztály) neve:

Számlázási címe (név, isz., helység, cím, egyesület esetében adószám):
.....

Igazolom a „Nógrád vármegye természetjárója” elnevezésű túramozgalom teljesítését.

Salgótarján,év.....hó.....nap

a Zöld Út Természetjárók Egyesülete elnöke

A BÁNYÁSZ KÖRÚT IGAZOLÓPONTJAI		
KARANCS	GPS: 48.15454; 19.79177	
DORNYAY HÁZ	GPS: 48.149658; 19.846226	
SZILVÁS-KŐ	GPS: 48.115291; 19.303528	
SZŐRÖSPUSZTA	GPS: 48.080494; 19.886347	
SOMLYÓ	GPS: 48.077974; 19.843327	
PÉCS-KŐ	GPS: 48.10178; 19.631409	

BÉLYEGZŐHELYEK AZ OKT NÓGRÁDI SZAKASZÁN

ÁGASVÁRI TURISTAHÁZ	MÁTRAVEREBÉLY	NAGYBÁRKÁNY	BABLEVES CSÁRDA
HOLLÓKŐ	NÓGRÁDSIPEK	CSERHÁTSURÁNY	SZANDAVÁRALJA
BECSKE	KÉTBODONY	ROMHÁNY	ALSÓPETÉNY
FELSŐPETÉNY	ŐSAGÁRD	KATALINPUSZTA	MAGYARKÚT
NAGY-KŐ-HEGY	NÓGRÁD	CSÓVÁNYOS (fénykép)	(NAGY-HIDEG-HEGY)